

Frederik Holst i *Norges Leger*

Michael 2017; 14: 358–62.

I Norge har vi foreløpig inntil i 1990-årene hatt en tradisjon for å gi ut i bokform en oversikt over norske leger. Første gang dette skjedde, var i 1873, da legen Frantz Casper Kiær (1835-1893) ga ut *Norges Læger i det nittende Aarhundre* på Alb. Cammermeyers forlag i Christiania.

Til dette arbeidet hadde han benyttet skriftlige kilder og personlige opplysninger, men for leger som levde i hans samtid, hadde han samlet inn opplysninger fra 339 av landets i alt 421 leger (1871), etter å ha anmodet om det i *Norsk Magazin for Lægevidenskabem*. Kiær skriver at hans biografiske opplysninger stammer fra årene 1871-1873. Frederik Holst døde 4. juni 1871. Det ser ikke ut til at Holst har vært blant dem som selv hadde kunnet sende inn opplysninger.

Kiærs bok inneholder bare 31 portretter. Disse er samlet i en montasje som står mot tittelbladet, anordnet slik at de står rundt bildet av Michael Skjelderup (1769-1852). Det anføres at det ikke har vært mulig å bringe til veie et tilfredsstillende bilde av avdøde professor F. Holst.

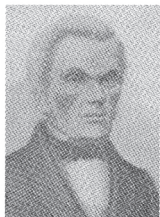
Senere utgaver av *Norges Leger* bringer stort sett Kiærs opplysninger videre med noe omredigering og tilføyelser, blant annet et portrett av Holst som ser ut som en tegning. Da *Norges Leger* ble gitt ut som en samleutgave med kommentarbind i 1996¹, ble de biografiske opplysningene om tidligere omtalte leger referert med henvisning til hvilken utgave opplysningene stammet fra. Foran i bind I står tegnforklaring m.v. som forklarer dette.

På de følgende sidene er det faksimile av teksten om Frederik Holst i *Norges Leger* 1996, tredje bind, side 43 til 46.

---

¹ Larsen Ø., red. *Norges Leger I-V*, Oslo: Den norske legeförening, 1996; Larsen Ø., red., *The shaping of a profession*. Canton/Ma: Science History Publications/USA, 1996.

Holst, Frederik, 1791–1871, Dr. med., Professor.

(2) Frederik Holst, Søn af Købmand i Holmestrand Hans H. (f. 26 Juni 1763 † 25 Novbr. 1846) og «Inger» Christine Backer (f. 5 Septbr. 1765 † 15 Marts 1850), er født i Holmestrand 14 August 1791 og blev 1805 indsat paa Christiania Kathedralskole, hvorfra han 1810 blev dimitteret til Københavns Universitet. Efter heldigt bestaaet Artium, for hvilken Examen der dengang ikke gaves Hovedcharacter-

ter, tog han April 1811 Examen philologicum og Octobers. A. Examen philosophicum, begge med Laud. Allerede tidligt bestemte til Lægevidenskabens Studium begyndte han nu at lægge sig efter de medicinske Discipliner, nød i over 2 Aar privat Undervisning af sin Faders Fætter, Prof. M. Skjelderup, var fra 1812 dels Volontør, dels Candidat ved Frederiks Hospital og erholdt 1814 Universitetets Guldmedaille for en af det medicinske Facultet udsat Prisopgave: «Exponere historiam acidi nitrici seu remedii tam externi quam interni». 29 Juli 1815 underkastede han sig ved Københavns Universitet medicinsk Examen og tilkjendtes Hovedcharacteren Laudabilis med Udmærkelse (Laudab. cunctis censorum suffragiis); han var den sidste Nordmand, for hvem Embedsexamen i København blev gjældende i Norge. Han overtog derpaa atter sin Post som Candidat ved Frederiks Hospital, hvor han med Afrydelse vedblev at fungere til Midten af December 1816, tog efter bestaaede Prøver 16 Februar 1816 Licentiat- og 18 Juni 1817 Doctorgraden i Medicin ved det norske Universitet og blev saaledes den første creerede Doctor ved dette Universitet.

For at gjøre sig bekendt med det medicinske Undervisnings- og Administrationsvæsen i Sverige foretog han, tildels med kgl. Understøttelse, i Septbr. og Octbr. 1817 en Reise til Stockholm og Upsala. Fra Nytaar 1818 bestyrede han som constitueret Christiania Stadsp-hysicat og erholdt 21 December s. A. kgl. Udnævnelse til dette Embede. Dels med kgl. Reiestipendium, dels paa offentlig Bekostning foretog han fra Mai 1819 til «Mai» 1821 en Reise til Danmark, Tydskland (Göttingen, Halle, Berlin), Østerrige (Prag, Wien), Frankrige (Paris), Storbritannien og Irland, hvor han særlig lagde sig efter Alt, hvad der henhørte til Hygiene-, Sindssyge-, Fattig- og Fængselsvæsen. Denne Reise har han tildels beskrevet i Ugebladet Budstikken (se ndfr.). – Allerede i 1818 holdt han som Privatdocent offentlige Forelæsninger over Osteologi og Bandagelære, og i 1823 blev han under Prof. Thulstrup's Forfald constitueret til at holde Forelæsninger over Chirurgi. 10 Janr. 1824 blev han udnævnt til Professor i Medicinen og holdt som saadan, indtil han 4 Marts 1865 efter Ansøgning fik Afsked, Forelæsninger over Pharmakologi, Toxikologi og Hygiene. Mod sit Ønske blev han tillige Medlem af den pharmaceutiske Examencommission, men engang indkommet i denne Stilling arbejdede han for at hæve det pharmaceutiske Studium til et højere Standpunkt. Som Lærer i Pharmakologi lagde han Grunden til Universitetets pharmakologiske Samling, der under hans Bestyrelse voxede op til et Antal af 3,400 Specimina.

Holst har saavel ved Skrifter og Foredrag som paa anden Maade virket meget til Reform af vort Fængselsvæsen; i 1825, 1827 og 1829 var han Medlem af flere Commissioner vedkommende Akershus Tugt- og Manu-

facturhus (jfr. Departements-Tidende for 1830, No. 13–16 og 21–23); 10 Septbr. 1837 udnævntes han til Medlem af den til Undersøgelse og Forbedring af Norges Fængselsvæsen nedsatte kgl. Commission og foretog i den Anledning fra April til Septbr. 1838 paa offentlig Bekostning en Reise til Storbritannien, Irland, Belgien, Frankrige, Schweiz, Tydskland og Danmark for at gjøre sig bekendt med de nyere Fængselsystemer. (Angaaende hans Reiseindberetning se nedenfor S. 521). Paa hans Tilskyndelse udtalte den samlede Strafanstalt-Commission sig for Philadelphia-Systemet; i Henhold hertil bevilgede Stortinget i 1842 de fornødne Midler til Bygningen af Bods-fængslet.

Efter at have deltaget i de i 1823 og ved kgl. Res. af 5 Marts 1825 nedsatte Commissioner i Anledning af Rigshospitalets Anlæg blev han ved dettes Aabning i 1826 Medlem af Rigshospitalets Direction, fra hvilken Stilling han i 1854 efter Ansøgning erholdt Afsked. – Ved en af ham forfattet og i «Budstikken» for 1822 indført Beretning om Oslo Dollhus's daværende Tilstand vaktes Opmærksomheden for Sindssygevæsenets slette Tilstand i vort Land; paa Motion af Stiftamtmand Sibbern indgik Stortinget i 1824 med Anmodning til Regeringen om at lade undersøge Tilstanden af Rigets samtlige Dollhuse, hvorpaa der ved h. Res. af 28 Juni 1825 blev nedsat en Commission, bestaaende af Sibbern, Høiesteretsassessor Langberg, Professorerne Thulstrup, Sørenssen og Holst, for at anstille den forlangte Undersøgelse og derover afgive Betænkning og Forslag. Commissionens Beretning, hvis Udgivelse blev overdraget H., kom i 1828 i Trykken og danner det første Grundlag til en nøiere Kundskab om de Sindssyges Kaar i vort Land; den gav Stødet til de senere store Forbedringer i de Sindssyges Tilstand, som væsentlig ved Dr. H. Majors Bestræbelser opnaaedes ved Sindssygeloven af 1848 og ved Oprettelsen af Gaustad Asyl. I 1824 blev han Medlem af den ved h. Res. af 13 Octbr. 1820 nedsatte Pharmacopoeocommission, der 9 April 1842 afløstes af en ny, bestaaende af Professorerne Chr. Boeck og Holst samt Apotheker P. Møller. Denne Commissions Arbejde, den første norske Pharmacopoe, har været gjældende fra 1855 til 1871. – Ved kgl. Commissorium af 23 «Juli» 1834 blev det paalagt Prof. Thulstrup, Holst og daværende Lector, senere Høiesteretsassessor Ulrik Anton Motzfeldt at udarbejde Forslag til en ny og forbedret Lovgivning angaaende Rigets Medicinalvæsen. Commissionen lod i 1844 offentliggjøre et Udkast til en saadan, og indsendte i 1847 sit endelige Lovforslag. Et Afsnit af dette Arbejde blev med mindre væsentlige Forandringer vedtaget af Stortinget i 1848 som Lov om Kvarantænevæsenet. – Han har været Medlem af Cholera-Centralcommissionerne af 1831 og 1847 samt fra 1822 af Directionen for den kgl. Kunst- og Tegneskole i Christiania.

(3) H. var en af stifterne af «Lægeforeningen i Kristiania» i 1833 (fra 1847 «Det norske medicinske selskab i Kristiania») og foreningens første formand («secretaire» var dengang titelen); ligesaa deltog han i grundlæggelsen af «Norsk Magazin for Lægevidenskaben».

(2) Han blev Medlem af følgende lærde Selskaber: 1820 det medicinske Facultets Selskab i Paris, 1821 kgl. medicinske Selskab i København, 1823 Läkare-Sällskapet i Stockholm og chirurgiske Selskab i Berlin, 1824 kgl. Videnskabers Selskab i Trondhjem, 1831 kgl. Vetenskaps-Academien i Stockholm, 1834 k. medicinske Academic i Paris, 1838 Foreningen af Provincial-Læger i England, 1841 Statistiske Selskab i London, 1842

Lægeforeningen i Hamburg, de badenske Medicinal-Embedsmænds Forening og den belgiske statistiske Central-Commission, 1856 Foreningen i Frankfurt for Geographi og Statistik og det pharmaceutiske Selskab i Storbritannien, 1857 Videnskabs-Selskabet i Christiania, 1858 Finska Läkare-Sällskapet og 1864 kgl. fysiografiska Sällskapet i Lund. Han blev 1832 Ridder af Wasa, 28 Janr. 1838 af Nordstjernen, 21 Aug. 1847 ved St. Olafs-Ordenens Stiftelse Ridder samt 4 Marts 1865 ved sin Afsked som Universitetslærer Commandør af samme Orden «for fortjenstfuld og uegennyttig Virksomhed i det Offentliges Tjeneste».

Han har deltaget i Naturforskermøderne i Göteborg 1839, Kjøbenhavn 1840 og 1860, Stockholm 1842, Christiania 1844 og 1868. Han fungerede fra 1839–1856 som norsk Generalsecretær og som Medlem af Mødernes Bestyrelse, blev i 1839 valgt til Ordfører i den medicinske Section, i 1842 til Ordfører i Sectionen for Medicin og Chirurgi, i 1844 til Mødets anden Ordfører. Foruden de ovenfor omtalte Reiser har han paa egen Bekostning i en Række af Aar foretaget kortere Udenlandsreiser, altid forbundne med videnskabeligt Øiemed. Han stiftede 22 Februar 1856 et Legat paa 400 Spd. for løsladte Straffanger og 10 Februar 1859 et Legat til Understøttelsesforeningen for norske Læger og deres Enker. Dette Legat, der bærer Navnet «Holsts Legat», oprindeligt paa 650 Spd., som han havde erholdt som Honorar som Medlem af den kgl. Medicinallovcommission, er senere ved Tillæg af Renter voxet til 4000 Kr.

(3) Understøttelsesforeningen for n. læger og deres efterladte fik 13. septbr. 1903 kr. 10 000 af frk. Valborg Holst, prof. F. H.s datter; efter direktionens beslutning kaldes dette legat «Frk. Valborg Holsts legat».

(2) † i Christiania 4 Juni 1871 af Alderdomssvaghed.

I en Mindetale om ham i det medicinske Selskab (se ndfr.) ytrer Prof. W. Boeck blandt Andet: «Hans Statistik over Sindssygdommens Udbredning her i Landet, de forskjellige Former etc., det er et stort Værk, der er gennemført med ligesaa megen Nøjagtighed som Flid.» ... «Enhver af hans ældre Elever vil endnu kunne mindes det Liv, hvormed han omtalte de franske Sindssygelæger, og hvorledes han interesserede sig for en Branche af Videnskaben, der endnu dengang hos os laa aldeles brak.» – «Prof. Holst var ikke alene en af det medicinske Selskabs Stiftere, men han var ogsaa en af Selskabets virksomste Medlemmer, og han bevarede sin Interesse for Selskabet, indtil hans legemlige Kræfter ikke længer tillod ham at deltage i vore Møder.» – At han lige til det Sidste med Taknemmelighed og Kjærlighed tænkte paa Selskabet, herom vidner et (i Forhandlingerne for 1871 S. 144 offentliggjort) Brev, som han havde dicteret ikke mange Dage før sin Død. – I Biograph. Lexikon (se ndfr.) under Mærket *G(urtl)* heder det om ham: «Alles zusammen bildet eine überaus reiche literarische Thätigkeit ... Er gehört unzweifelhaft zu denjenigen Personen, welchen der junge Staat Norwegen bei seiner Neuorganisation viel zu danken hat, indem er bei allen das Medicinalwesen u. s. w. betreffenden Einrichtungen thätig mitgewirkt hat.»

G i Christiania 10 Juni 1824 *Dorothea («Thea»)* *Christierne Steffens*, f. i Kjøbenhavn 5 Janr. 1805 † 13 Juni 1866 (*Æ. E.* 3320), Søster af Stadsphysicus H. Steffens og D. af Ingeniørmajor Jacob Hansen S., Lærer ved Landcadetakademiet i Kjøbenhavn, og Eva Olivia Schjøtt. – 3 Børn (2 Sønner, hvoraf en døde i første Leveaar, og 1 Datter).

Som Candidat paa Frederiks Hospital led han Octbr.

1814 af Typhus, men har forøvrigt ikke været angreben af smitsomme epidemiske Sygdomme.

Autobiographi foran N. B. Sorensens Program i Anledning af hans Doctorpromotion; Nekrolog i Morgenbladet 1871, No. 158 og Aftenbladet Juni 1871, jfr. Steffens: «Was ich erlebte», IX. S. 191, 195 fg., X. S. 406; Nycrups og Krafts Litt.-Lex. S. 266; Callisens Medicin. Schriftsteller-Lexicon, IX. S. 71–73, XXIX. S. 35; A. Clausade, Voyage á Stockholm, Paris 1845, p. 442–44; Mindetale af W. Boeck i Forhandl. i norsk medicinsk Selskab 1871, S. 141–44; Biograph. Lex. d. hervorrag. Aerzte, III. S. 264–65.

De acidi nitrici usu medico. (Afhandling for Licentiatgraden). Chrae. 1816. 8. 136 S. (Anm. i Dansk Litt. Tid. 1817, No. 39, Svenska Läk. Säll. Handl. 1817, IV. S. 490. Hacker, Literatur d. syphil. Krankheit. 1830. S. 86).

Radesyge quinam sit morbus, quamcumque ratione e Scandinavia tollendus? Commentatio. Chrae. 1817. 8. 157 S. (Afhandling for Doctorgraden; anm. i Sv. Läk. Sällsk. Handl. IV. S. 451–64. Allg. med. Ann. 1819, S. 1580. Edinb. Med. Journ. XVIII. No. 70, S. 92–116. Journal. compl. du Dict. d. sc. méd. 1823. XV. S. 151–56. XVI. S. 63–70).

Betragtninger over de nyere britiske Fængsler, især med Hensyn til Nødvendigheden af en Forbedring i Fangepleien i Norge. Chra. 1823. 8. XVIII. 234 S. m. 2 Stentr.

Historisk Underretning om Rigshospitalet i Christiania indtil Udg. af Aaret 1826. Chra. 1827. XII. 8. 148 S. og 1 lith. Tavle.

Beretning, Betænkning og Indstilling fra en til at undersøge de Sindssvages Kaar i Norge og gjøre Forslag til deres Forbedring i Aaret 1825 nedsat kgl. Commission. Ifl. kgl. Res. udgiven. Chra. 1828. 8. XIV. 139 S., 12 Tabb. og 2 Stentr.

Om de sanitaire Forholde i Fængsler efter nyere Systemer. Chra. 1840. 8. 30 S. (særsk. Afr. af Magazin f. Lægev. I.).

Om Sygepleien i Strafanstalterne i Norge. Chra. 1841. 8. IV. 112 S. (særsk. Afr. af Mag. f. Lægev. II., recens. i Zeitschr. f. d. gesammte Medicin 1842, No. 10).

Medicinalcollegiets Skjebne. Chra. 1848. 8. 47 S. (særsk. Afr. af Mag. f. Lægev. 2. R. II.).

Som Medlem af den i 1837 nedsatte Strafanstalt-Commission har han betydelig Andel i dennes «Beretning om Beskaffenheden af Norges Strafanstalter og Fangepleie, samt Betænkning og Indstilling om Reform i begge efter fremmede Staters Mønstre». Chra. 1841. 8. 707 S. m. 6 lith. Tab. Ligesaa som Medlem af Medicinal-Lovcommissionen væsentlig Andel i Udkast til Lov ang. Medicinalvæsenet i Norge, med Motiver. Chra. 1844. 8. VIII. 187 S. (Betænkninger om Lovudkastet findes i Ugeskr. f. Medicin og Pharmacie, III. (1844), S. 257–62 af J. C. Faye, S. 361–65 af T. Buchholz, S. 365–72 af Hjort, S. 377–83 af flere militære Læger; IV., S. 17–38 af C. Heiberg, C. Boeck og A. Conradi; af M. C. Retzius for kgl. Vetenskaps-Academien i Hygiea 1844, No. 10, af M. Djørup, Mansa og B. Hoppe for «Philatrien» i Ugeskr. f. Læger, 2. R. I. (1844)) ligesom ogsaa i Commissionens Forslag til Lov ang. Medicinalvæsenet i Norge, med Motiver. Chra. 1847. 4. 172 S. + 1 S. – Som Medlem af Pharmacopoe-Commissionen har han deltaget i Udarbejdelsen af Pharmacopoea Norvegia. Chra. 1854. 8. XXII. 202 S. (jfr. C. P. B. Boeck, S. 107).

I *Magazin f. Naturvidensk.*, i hvilket han med M. Skjelderup i 1824–1825 besørgede en medicinsk Artikel. I. S. 47–96: Oversigt af den praktiske Lægevidenskabs nuværende Tilstand i Paris. IV. S. 179–85: En Epidemie af uægte Børnekopper i Smaalenenes Amt 1819; S. 186–202: Børnekoppe-Epidemie i Christiania og dens Omegn i 1819; S. 203–207: Børnekoppe-Epidemien i Jarlsbergs Grevskab i Sommeren 1824. (Disse 3 Afhandlinger er oversatte paa Tydsk i Gerson og Julius: *Magaz. d. ausländischen Litteratur d. ges. Heilkunde* 1826, Mai og Juni); V. S. 122–31: Om Caries i Tindingbenet og S. 335–39: Om Brugen af Cubeber i Gonorrhoe. Desuden flere Anmeldelser og Uddrag uden Navn.

Han redigerede *Eyr*, et medicinsk Tidsskrift (1826–1837, 11 Bind), de 5 første Bind i Forening med M. Skjelderup, senere alene. Heri findes af ham: I. S. 126–55: Nogle i senere Tid opdagede og anvendte Lægemidler af Planteriget; II. S. 1–31: Nye Systemer i den praktiske Lægevidenskab; S. 71–72, III S. 181–229, 261–80. IV. S. 193–236, V. S. 197–239, VI. S. 177–223, VII. S. 189–235, VIII. S. 201–32, IX. S. 185–211, X. S. 169–292, XI. S. 113–37, 205–34: Beretninger om Rigshospitalet og Fødselsstiftelsen for 1826–1836. (I disse Beretn. er tillige optagne særskilte Beretninger om Hoved- og Filialafdelingerne af C. Heiberg og J. Hjort). II. S. 357–67: Fangepleiens Skjæbne i Norge i de sidste 4 Aar. III. S. 10–24: Udfaldet af Examen for Læger, Pharmaceuter og Gjordemødre i Norge; S. 74–78: Foranstaltninger til Skindødes, især Druknedes, Redning. M. I Pl. VI. S. 135–37: 358 Potter Vand, i 15 Maanedes og 5 Dage aftappede af en af Vatersot i Underlivet lidende Kone; S. 224–46: Om Agershuus Amts Sygehuus's Overgang til Rigshospitalet; S. 246–73: Om den ordnede Cholera; VII. S. 236–44: En Aorta uden Subclavia sinistra. VIII. S. 57–76: Om Cholera i og ved Drammen; S. 324–52: Om Nødvendigheden af et lægekundigt Sundhedscollegium i Norge (jfr. *Morgenbl.* 1834, No. 66 og *Chr.* IX. S. 120–32). IX. S. 220–64: Cholera i Christiania og Ager 1833. X. S. 1–44, 292–99: Sygehus for veneriske Syge, Radesyge o. fl. i Norge fra 1822–31; S. 349–50: En i Lægeforeningen fremvist Hypospadiæus (jfr. IX. S. 135–37). XI. S. 21–27: Jemtrioxyd, Modgift mod Arsenik; S. 272–87: Neuralgie i Hovedet, frembragt ved en Hævelse i Hjernen. – Desuden Nekrologer over Lægerne Lundt, Nørbech (VI. S. 388–89), Hanstén (VII. S. 187–88), Hasberg (VIII. S. 379), Münster, Rønne (X. S. 166–67) og Horn (XI. S. 108–111).

Han var Medudgiver af *Norsk Mag. f. Lægev.* (I. Række; 1840–1845, 10 Bind), hvori findes af ham: I. S. 97–126: Om de sanitære Forholde i Fængsler efter nyere Systemer, Foredrag ved de skand. Naturforskres almindelige Møde i Kjøbenhavn 1840. II. S. 213–324: Om Sygepleien i Strafanstalterne i Norge. III. S. 175–77: Et mærkeligt Tilfælde af Eklampsia parturientis; S. 178–80: Beretning om et Barn, der blev født i Begyndelsen af Svangerskabets 25de Uge og levede i næsten 3 Døgn. IV. S. 108–10 og fg., 253–54: Skarlagensfeberepidemi i Christiania og Omegn. V. S. 110–29: Det skandinaviske Naturforsker-Selskabs tredje Møde i Stockholm 1842; S. 252–53: Om Brugen af kolde Styrtebade. X. S. 98–99: Løsreven velum palatinum; S. 147–57: Antallet af Sindssvage, Blinde og Døvstumme i Norge 1835; S. 167–232: Overs. af A. Roches Undersøgelse om Pestquarantainerne; S. 245–47: Phosphor-Rottegift, Gjen-

stand for Medicinalpolitiet.

I *Norsk Mag. f. Lægev.* 2. Række I. (1847), S. 600–50, 655–75: Actstykker angaaende Pestquarantainen med Bemærkninger. II. S. 175–80, 247–49: Aktstykker ang. Cholera; S. 412–17: Sygdomstilfælde efter Nydelsen af Vanilleis; S. 417–28: Forgiftning ved æterisk Bittermandelolie; S. 489–515, 537–57: Medicinalcollegiets Skjæbne; S. 692–95: Offentlige Foranstaltninger i Storbritannien og Frankrige til at erhverve nøiere Kundskab om Cholera; S. 696–702: Chlorzink som Middel mod Stank og Sygestofte. III. S. 657–714, Actstykker ang. Qvarantaine. IV. S. 541–58: Til Bedømmelse af Philadelphia-Systemet. V. S. 66–125: Cholera i Christiania 1850, dens Gang, Opkomst, Statistik, og de imot den trufne Foranstaltninger, m. I Kart; S. 402–16: Uddrag af udenlandske Skrifter om Cholera; S. 518–44: Anmeldelse og Uddrag af medicinske Skrifter om Cretinisme; S. 585–98: Sindssyge, Blinde, Døvstumme og Spedalske i Norge 1845; S. 736–42: Om Søsye; S. 742–45: Om Goldbergers Kjæder. VIII. S. 201–24: Cellesystemets Ophævelse i Frankrige; S. 530–43: Anm. af Thurmanns Saml. af Love m. v. ang. Norges Medicinalvæsen. X. S. 250–68: Anm. af Cartellieris Grundzüge d. med. Polizey d. Mineralquellen; S. 268–75: Anm. af Thaulows og Ebbesens Skrifter om Sandefjords Bad; S. 390–407: Anm. af Census of Great-Britain 1851. XII. S. 177–86: Sindssyge, Blinde og Døvstumme i Norge 1855; S. 339–77: Anm. af Norges Medicinaltaxt af 1855. XX. S. 481–96: Det kgl. Frederiks Universitets pharmakologiske Museum. – Desuden har han i dette Tidsskrift leveret Nekrologerne over Schenck (I. R. I. S. 340 fg.), Schandorff (V. S. 256 fg.), Thulstrup (VIII. S. 335–41), J. Keyser (2. R. II. S. 574–83) og Skjelderup (VII. S. 693–752). Ligesaa her og i *Eyr* kortere Notitser over afdøde norske og fremmede Læger.

I *Ugeskrift for Medicin og Pharmacie*. I. (1842), S. 48: Medicinalberetning for 1841; II. S. 46–47: Medicinalberetning for 1842.

I Forhandl. i det medicinske Selskab, *Norsk Mag. f. Lægev.* 2. Række, I. S. 511–12: Om Indandning af Æther; S. 524–28, 791–93: Om Scorbut i Strafanstalterne. – II. S. 121–24: Cholera; S. 188–89: Kvarantæne mod Cholera; S. 478–80: Lægemidler i Pharmacopoea norvegica; S. 484–85 og fg.: Julupium salinum. – III. S. 54–55: Cholera i Norge i Landdistrikterne; S. 813–15: Tilfælde af Perforation af Mavesækken; S. 818: Tørrede og pressede Medicamenter. – Herba Polygoni hydropiperis. – IV. S. 254–56: Om Medicinal-Lovcommissionens Arbeide. – V. S. 57–60, 173–75: Cholera i Christiania 1850. – VI. S. 593–600, 660–63: Om Vaccination. – VIII. S. 67–68: Midler mod Cholera; S. 196–99, XII. S. 599–601: Lægemidler. – X. S. 873–74; XI. S. 203–205: Om St. Olafs-Kilden. – XII. S. 64–71, 160–67, 448–51: Om Medicinalstyrelsen. – XIII. S. 328–31: Om et ved Soon opdaget Mineralvand; S. 504–506, 518–19: Om Lægestanden repræsenteret paa Stortinget; S. 1027–29, 1210: Om nyurede Bygningers Ibrugtagen. – XIV. S. 452–54: Moor m. m.; S. 793–94: Mindtale over Anders Retzius; S. 1133: Mindtale over Ekstrømer. – XV. S. 179–81: Kissingen; S. 982–85; XVII. S. 532–38; XVIII. S. 712–13; XIX, S. 978–79: Det pharmakologiske Museum, pharmakologiske Specimina, nye Droger. – XV. S. 1067–69: Anis blandet med Frugten af Conium maculatum. – XVI. S. 159–60; 1106–1107: Cinchonaplantningsforsøg. – XVII. S. 1120–22: Strømstad Bad. – XVIII. S. 154–56, 177–81: Calabarbønnen; S. 1003–1005: Marien-

lyst Badeanstalt. – XIX. S. 872–73; Gastein; S. 974–76: Sandefjord.

I Förhandlingar vid de skandinaviske Naturforskarens möte i Göteborg 1839, S. 79–101: Om de nyere Fængselsystemer. – I Samme i Kjøbenhavn 1840 (i almindeligt Møde), S. 43–51: Om de sanitaire Forhold i Fængsler efter nyere Systemer. – I Samme i Stockholm 1842 (i almindeligt Møde), S. 113–29: Forsvar for Philadelphia-Systemet, i Anl. af de ved Naturforskermødet i Florentz paa samme gjorte Angreb; S. 255–64: Beretning om Radesyge og Spedalskhed i Norge, Badeanstalter m. m., afgiven af den norske vedvarende Comite.

I Budstikken II. (1820), S. 43–48, 73–80, 130–39, 515–28, 545–53: Udtog af en norsk Reisendes Breve til Hjemmet under hans Ophold i Udlandet; i III. (1822), No. 75–78: Beretning om Opslo Dollhouses nuværende Tilstand, samt Vink til sammes hensigtsmæssigere Indretning, og Forslag til Oprettelse af en ny Helbredelsesanstalt for Sindssvage (heraf et Brudstykke i Hermoder, se nedenfor); i V. (1824), No. 25: Bemærkninger ved Sibberns Forslag paa Stortinget 1824 om Oprettelsen af en ny Helbredelsesanstalt for Sindsvage i Agershuus Stift; i VII. No. 80–87: Om Folketællingen i Norge 1825. (Udtog i Eyr, III. S. 162–70).

I Hermoder, 6. Halvaargang (1824), S. 153–59: Dollhuset i Opslo.

I Norske Universitets- og Skole-Annaler, 3. Række, IV. (1864), S. 93–95: Fremstilling af det farmakologiske Museums Tilbliven og Udvikling.

I Bibliothek for Læger, II. (1822), S. 1–12: Om Ophthalmiatrikens nuværende Tilstand i Frankrige.

I Journal d. praktischen Heilkunde, 1819, Octbr. S. 96–103: Kann man nach den bisher aufgestellten Beweisen annehmen, dass die skandinavische Radesyge von der Syphilis entspringt?

I The british and foreign medical Review, 1837, No. VIII. S. 541–51: On the state of Medicine of Norway.

I Departements-Tidende, II. (1830), S. 382–92, 397–407, 418–27 er trykt en af Amtmanden i Buskeruds Amt og H. til Justisdepartementet afgiven Commissions-Beretning, Betænkning og Indstilling ang. en paatænkt Flytning af Christiania Tugthus til Kongsberg.

Desuden har han uden Navn skrevet forskjellige Opsatser i Morgenbladet, Den Constitutionelle og Christianiaposten, hovedsagelig ang. Kvarantine- og Fængselsvæsenet. – Hans «Beretning om den ifl. kgl. Befaling i 1838 foretagne Fængselsreise i Udlandet», der afgaves til og benyttedes af Strafanstalt-Commissionen, beror utrykt i Justis- Departementets Arkiv.